Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ofgang afn Dnyeper

Markiš, Perec D.
מארקיש, פערעץ

Mosḳṿe, 1937

15

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8240

Visual Library

15

ס'זענען שטיבעלעך ווי טעפּ אויס,
אויסגעלײדיקט ביז צום דנאָ.
אפּ די דניעפּערישע סטעפּעס
איז ארומגעגאנגען מאכנאָ!

זיסער טשאד און זיסער נעפּל
פון טאטשאנקעס און פון יאָג.
האָט מען אָפּגעלעבט א לעבן,
האָט מען אָפּגעלעבט א טאָג!

אָטעמט סטעפּ מיט הויך פון יאָרן,
יעדער שטוב עפּעס דערמאנט:
דאָ האָט וואסקע זשוק געשוואָרן
זײַן מאכנאָן אן אטאמאן.

קלאָר אזוי און פראָסט די זאַך איז
וואסקע זשוקן דאן געווען —
דרײַ נאגאנען, צוויי פּאַפּאַכעס,
איין פּאָר הויזן גאליפע.

פערדלעך צוויי אף שמאלץ געבראָטן,
א טאטשאנקע און — וואָס נאָך?
גאָט אין הימל איז א פאָטער
און דער באטקאָ — איז מאכנאָ.

שפּארט זיך ברייט פאר אים אליין אוף
ווי א טויער, ווי א טיר, —
איצטער האקט ער פעלדזן־שטיינער
אפן פעלדז — דעם „באָגאטיר".

קלינגען אים אין קאָפּ נאָך שפּאָרן
און פארגייען אין דער ווײַט:
ס'האָבן אָפּגעסמאליעט יאָרן,
ס'האָט זיך אָפּגעגליט א צײַט.

נ'אז ס'איז אומעטיק, איז לאָז זשע,
לאָז זשע וויסן גאָרע ערד —
פון אָדעס ביז זאפּאָראָזשיע
אף טאטשאנקעס און אף פערד.

נ'אז דער אומעט ווי א פלאסטער
לייגט זיך צו צום הארץ און פרעסט,

ז'פונ גולײַפּאָליע ביז פּאסטאָוו
אונ פונ פּאסטאָוו ביז אָדעס!

קלינגענ אימ אינ קאָפּ נאָכ שפּאָרנ
אונ פאַרגייענ אינ דער ווײַט;
ס'האָבנ אָפּגעסמאליעט יאָרנ,
ס'האָט זיכ אָפּגעגליט א צײַט.

אונטערוועגס אונ אפּ וואָקזאלנ
אונ גאלאָפּ — פונ גאס צו גאס;
דורכ די פענצטער א באפּאל אָנ,
דורכ צעזעצטער שויב — א גאסט:

— אוי, דו טײַערינקע, הער נאָר,
אוי, דו טײַערינקע, ווארט —
נא דיר, נא דיר א גובערניע,
נא דיר, נא דיר א לאָמבארד! —

פרײלעכ אפּנ פערד געריטנ,
האָט א היטל אויסגעפּעלט,
איז ארײַנגאנ צו א יידנ
אונ דערלאנגט אימ א באפעל

אונ געטאָנ צו אימ א פלאקער:
— ביז פארנאכט, אניט — דעמ קאָפּ!
ט'האָסטו פוטער אונ קאראקול. —
א געשריי געטאָנ אונ — אָפּ!

און דאָס קירזשנערל ט׳געציטערט, —
אי געציטערט אי געשוויצט;
— מ׳דארף א מאָס... זאָל גאָט באהיטנ... —
און די נאָדל בלאנקט און בליצט.

און די מאָס האָט ער געמאָסטנ
אפ זײַנ אויסגעדארטנ קאָפּ:
— קייסער — קאָזער! קאָפּ, וואָס קאָסטו,
אויב דו פּליסט אזוי אראָפּ?! —

אויסגעשאָסנ — פײַל פונ בויגנ,
דאָ — א נישטער, דאָ — א טאפּ;
איז זיכ וואסקע זשוק געפֿלויגנ
פונעמ קירזשנער צו דעמ שטאב.

און דאָס פערד געוועג געטרײַ איז
און פארשטאנענ אפנ קוק,
און ווארענעקעס — דאָס כּײַעס
ליב געהאט האָט וואסקע זשוק.

אינ א פענצטער זיכ צעגאָסנ
און דעמ קאָפּ געטאָנ א רוק:
— היי, ווארענעקעס זשידאָווסקע
קאָכט דאָרט אָפּ פאר וואסקע זשוק! —

און א צווייטנ אויסגעזעצט דאָרט,
אויסגעמייקעט און — פארבײַ.

זיס א נאכט זיכ אָפּגעהעצקעט,
אונ אפ מאָרגנ גייט א בייַט:

מאנטלענ פּאָקענע אונ שטרייַמלענ,
דאמענ־וועש — פונ מיר צו דיר. —
...איצטער גייט דאָ א פארזאמלונג
אפנ פעלדז דעמ „באָגאטיר".

קעפּ צעשויבערטע זיכ שפּארנ,
לאפּטיעס, בערד. מע זיצט, מע שטייט;
ס׳וויסנ אלע: — אנ אוואריע
אינ דער דרויב־מאשינ, באמ שטיינ.

נייַע קומענ אלעמאָל אָנ,
ס׳זיצט לוקא דאָרט אויבנאָנ,
אונ מע ווייסט: אויב שטיינ ניט מאָלנ,
הייסט ניט האָבנ קיינ בעטאָנ!

ס׳לויפט פונ מויל צו מויל: — אוואריע,
אונ געזיכטנ זעט מענ קאמ.
נאָר ווי פונ א גראָווער כמארע
גיט א רודער זיכ לוקא.

גיט א רודער מיט דער פּלייצע,
גיט א הייב אפ זיכ דעמ טאָג:
— נו, צומ בייַשפּיל, ווי ס׳פארשטייט זיכ,
עפּעס מוז מענ נעמענ טאָנ! —

ס'ליגט דער דניעפּער אזא בלויער,
ס'דוכט: דאָס שטראָמען ער פארהאלט;
ס'ווייסן אלע, אז די בויונג
א פארוואונדעטע דאָרט פאלט.

קלאנג פון גלעקל א צעפליס זיך
איבער רויך און שטויב געדיכט;
און מע מוז אפ שנעל באשליסן
און באוואָרענען אפגיך!

ווינט פון דניעפּ גיט א פארקעם דאָרט
פלייצעס, רוקנס, בערד — באנאנד;
און אין דר'חייך — עלקאָנעס געמבע,
און אין דר'הייך — עלקאָנעס האנט!

קאָפּ צו קאָפּ, ווי בלאט צו בלאט דאָרט
פון א דעמב אזא, געוועדט,
און עלקאָנע: א בריגאדע —
דרויבן שטיינער מיט די הענט!

דאכט זיך, ס'לויפט דער דניעפּער וואָרנען,
ס'דוכט — קיין איינציק זעמדל רוט;
און טרובא: — די ארבעט טאָר ניט
בלייבן שטיין אפ קיין מינוט! —

ס'טראָגט זיין קאָל פון פלאץ צו פלאץ זיך,
זיינע פיס מע זעט ניט אָן, —

אָנגעצויגן ביז צום פּלאַצן
טראָגן זיי זיך פון פאַרטאָג.

ס'יאָגט מיט אויג נאָך אווראָם־הערש אים
און מיט אָטעם ווילד און הייס,
און צו זײַן בריגאַדע: — הערט זשע!
און צו כעוורע זײַנער: — ווייס!

אים פאַרבלענדט דער ראַש, ווי בליצן,
שרײַט ער אויך אין דעם געלאָפּ:
— ס'איז אַ ראָד אַרויס, אַקיצער!
באַלעגאָלעס, נו — אַ סאָפּ! —

נ'זאָל רעדט צו זײַנע שטיוול,
טײַטשט זיי אײַן מיט פרישן טראָן:
— ס'איז ניט יענע וועלט, ניט די וועלט,
ווי איר קוקט מיך, ייִדן, אָן! —

און דער קירזשנער קוקט צום אוילעם
מיטן אויער: — וואָס און ווען...
און עס קײַקלט זיך פון מויל אים:
— דרויבן שטיינער מיט די הענט! —

בלויז דער ייִד פון מעליטאָפּאָל —
אָנגעבויגן — בײַ דער טיר.
ווערטער ווי געדיכטע טראָפּן
טראָגן אום זיך: — „באַגאַטיר".

„באָגאטיר" — קרימט זשוק זיך נאָך דאָרט,
מאלעגיירעט — „באָגאטיר";
עפעס זיצט ער א צעקאָכטער,
רויכערט, שפּײַט דאָרט און צעשמירט.

א פארקרימטער און צעקראצטער
אלעמאָל דעם קאָפּ — א שפּאר:
— אלע יאָנטעוו עפעס פלאצט דאָ,
זאָל ער ארבעטן, טרובא! —

ס'קלעפּט זיך ארבעט ניט צו זשוקן,
עפעס טראכט ער נאָך אוןווארט;
שוין געשטיינערט האָט ער ברוקן
אפ פארוקן די געפאר.

און אָט דאָ איז שטויב און גראָשנס,
לאָמען, שטיינהעקער — נ'וואָס נאָך?
— אוי, ווי ביסטו, זאפּאראָזשיע,
טאטע-פּאָטערל — מאכנאָ? —

אָטעמט דניעפּ מיט הויך פון יאָרן,
יעדער זאמד עפעס דערמאנט, —
אָט־אָ דאָ האָט ער געשוואָרן
זײַן מאכנאָן — אן אטאמאן!